

แผนงาน
หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม (พปส)
สภาคริสตจักรในประเทศไทย

ค.ศ.2017-2021 (1 พฤษภาคม 2017 – 30 เมษายน 2022)

ณ
วันที่ 13 มกราคม 2016

ส่วนที่ 1

การทำพันธกิจของหน่วยงานพัฒนาและบริการสังคมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลการดำเนินงาน และอุปสรรคในการทำงาน

หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม (พบส.) สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย เป็นองค์กรคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย ทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้คริสตจักรภาคจำนวน 19 ภาคที่มีคริสตจักรท้องถิ่น หมวดยุทธศาสตร์ ศาสนาธรรม จุดประกายและชุมชนสังกัด 1,200 แห่ง ได้มีความตระหนัก เข้าใจ และดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาและบริการสังคม ซึ่งเป็นพันธกิจหนึ่งของคริสตจักรและชุมชนตามบริบทและศักยภาพของตนเอง โดยดำเนินบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องกับนโยบายของสภาคริสตจักรในประเทศไทย และความต้องการของคริสตจักรในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย

การทำงานของหน่วยงานพัฒนาและบริการสังคมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2012 – 2015) ได้มุ่งเน้นไปที่การทำงานตามยุทธศาสตร์เพื่อปฏิบัติตามนโยบายสภาคริสตจักรในประเทศไทย ในพันธกิจหลักที่ 3 : การสนับสนุนการประกาศพระกิตติคุณและการอภิบาล

ข้อ 3.1.5 การพัฒนาด้านสังคมบริการ

- 3.1.5.4 เสริมสร้างคริสเตียนในคริสตจักร หน่วยงาน และสถาบัน ให้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาสังคม อาทิ ปัญหา HIV/AIDS ปัญหาภาวะโลกร้อน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาแรงงานอพยพจากชนบทสู่เมืองใหญ่ และปัญหาการล่วงละเมิดสิทธิเด็ก
- 3.1.5.5 ส่งเสริมให้คริสตจักรท้องถิ่น สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย มีบทบาทในการพัฒนาอาชีพ และพัฒนาที่อยู่อาศัยของสมาชิกให้มีความมั่นคง
- 3.1.5.6 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสร้างเครือข่ายการจัดการกลุ่มออมทรัพย์ และร้านค้าสหกรณ์ในชุมชนของคริสตจักรท้องถิ่น
- 3.1.5.7 จัดตั้งศูนย์กลางหรือตลาดจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของคริสตจักรท้องถิ่น
- 3.1.5.8 ส่งเสริมการพัฒนาสถานะบุคคลของคริสต์สมาชิกในคริสตจักรกลุ่มชาติพันธุ์ ตามสิทธิอันพึงได้ของประชาชนไทย
- 3.1.5.9 ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สิทธิสตรีและเด็ก รวมทั้งบทบาทครอบครัวคริสเตียนในการสร้างความตระหนักตามสิทธิ บทบาท และหน้าที่ ที่เหมาะสม
- 3.1.5.10 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางสังคม และการพัฒนาร่วมกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน
- 3.1.5.11 จัดตั้งกองทุนเพื่อบรรเทาทุกข์และสาธารณภัย

และนำยุทธศาสตร์สภาคริสตจักรในประเทศไทยปี 2015-2018 มาเทียบเคียง พอสรุปและมีรายละเอียดผลที่เกิดขึ้นการดำเนินงาน ดังนี้

ภารกิจหลัก 3 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 13 การพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกคริสตจักรและชุมชน งานหลักที่ ดำเนินการ รวม 5 ภารกิจ คือ

(1) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในคริสตจักรและชุมชน เป็นการทำงานร่วมกับเครือข่ายคริสตจักรทำพันธกิจด้านยาเสพติดภาคเหนือ (คพส.) เป็นลักษณะการให้ความรู้คริสตจักรท้องถิ่นเป้าหมายจำนวน 25 แห่ง ในคริสตจักรภาคที่ 1, 2, 3, 4, 5, 14 และ 15 เพื่อหาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหามาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของคริสตจักร

(2) การเข้าถึงสถานะบุคคลตามกฎหมายและการมีสัญชาติไทย เป็นการทำงานร่วมกับคณะกรรมการประสานงานสิทธิมนุษยชนคริสตจักรภาคเหนือ สภาคริสตจักรในประเทศไทย (กปสค.) กับคริสตจักรภาค เน้นไปที่เรื่องการช่วยลงรายการสถานะบุคคลและการมีสัญชาติไทย โดยมีอาสาสมัครทำงานในระดับพื้นที่ และช่วยเหลือทางสำนักทะเบียนอำเภอ ประกอบด้วยคริสตจักรภาคที่ 2, 6 (ลาหู่), 11, 16, 18, 19, 7 เขตม้ง และใต้, ภาคที่ 12 เขตเชียงใหม่ และเชียงราย จากการดำเนินการในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา ได้ช่วยให้ผู้รับใช้ ผู้นำ สมาชิกคริสตจักรและชุมชนได้รับสัญชาติไทยจำนวน 709 คน ได้รับสถานะอื่นอย่างถูกต้องตามกฎหมายจำนวน 424 คน และอยู่ในระหว่างการดำเนินการให้ความช่วยเหลือจำนวน 15,125 คน

(3) งานแรงงานอพยพและแรงงานข้ามชาติ เน้นการทำงานในพื้นที่คริสตจักรภาคเหนือ เช่น คริสตจักรภาคที่ 6 ลาหู่ คริสตจักรภาค 12 เขตเหนือ คริสตจักรภาคที่ 19 และผู้อพยพแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะแรงงานจากประเทศพม่า ที่เข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในชนบท ในเมืองใหญ่ของพื้นที่ คริสตจักรภาค 7 เขตใต้, 8, 9, 17 จนผู้นำคริสตจักรเหล่านี้ได้รวมกันเป็น “คณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนและแรงงานข้ามชาติคริสตจักรเขตภาคใต้” หรือพื้นที่คริสตจักรภาคที่ 11 กลุ่มปลั่ง คริสตจักรได้ทำพันธกิจสำหรับกลุ่มคนเหล่านี้ ทั้งเรื่องสิทธิการทำงาน สิทธิการรักษาพยาบาล สิทธิการเดินทาง สิทธิการเรียนหนังสือของบุตรแรงงาน ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานราชการ/เอกชน การช่วยเหลือด้านให้คำแนะนำปรึกษา เพื่อช่วยให้ผู้ใช้แรงงานได้รับความรู้กฎหมายสิทธิแรงงานจำนวน 189 คน ได้รับสิทธิการเข้าถึงการรักษาพยาบาลสุขภาพจำนวน 805 คน บุตรของแรงงานข้ามชาติได้รับการส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษา จำนวน 700 คน

(4) งานพัฒนาและบริการชุมชนคลองเตย มี 3 ภารกิจย่อย คือ

(4.1) การสอนเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยใช้หลักสูตรคริสเตียนมอนเตสเซอร์รี่ เป็นหลักสูตรแกนกลางในการเรียนการสอนเด็กขาดโอกาส และครอบครัวไม่มีความสามารถสนับสนุนทางการศึกษาในชุมชนคลองเตยลึก 4 5 6 จำนวน 83 คน

(4.2) กิจกรรมเยาวชน เน้นการส่งเสริมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนในชุมชนผ่านกิจกรรมการเล่นฟุตบอล ทั้งนี้มีเยาวชนจำนวนประมาณ 10 คน ที่พัฒนาไปเล่นฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลของไทย และมีจำนวน 5 คน ที่ได้รับโควตานักเรียนด้านความสามารถฟุตบอลเข้าเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ของกรุงเทพฯ

(4.3) กลุ่มนัสนักการสมาคมคหกรรม เป็นการร่วมมือกับคริสตจักรราชเทวีกรุงเทพ ได้เข้ามาประกาศ เป็นพี่เลี้ยงในการตั้งศาลาธรรมชุมชนคลองเตย ปัจจุบันมีผู้เชื่อจำนวน 5 ครอบครัว

(5) การส่งเสริมอาชีพและระบบการตลาดที่เป็นธรรมคริสตจักรท้องถิ่น โดยเน้นไปที่ 2 ภารกิจย่อย คือ

(5.1) การอบรมหลักสูตรเกษตรอินทรีย์ สำหรับสมาชิกคริสตจักรที่สนใจและต้องการปรับเปลี่ยนการทำงานเกษตรจากระบบใช้สารเคมีมาเป็นระบบธรรมชาติและการพึ่งตนเอง โดยจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเกษตรอินทรีย์ในระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งละ 5 วัน ปีละ 4 รุ่นๆ ละ 50 คน ซึ่งมีผู้ผ่านการอบรมในหลักสูตรนี้รวมจำนวน 400 คน และมีกลุ่มที่ดำเนินการเป็นรูปธรรม สามารถเป็นตัวอย่างและแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรธรรมชาติ และการตลาดชุมชนได้ ที่คริสตจักรภาค 10 เขตป้อมแก้วเชียงใหม่ คริสตจักรภาค 2 เชียงราย คริสตจักรภาค 11 นครปฐม เป็นต้น

(5.2) การจัดระบบตลาดจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ ทั้งการทำตลาดนัดในชุมชน ที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคได้นำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของตนเองมาจำหน่าย แลกเปลี่ยนกัน พื้นที่รูปธรรมด้านตลาดนัดวันเสาร์ ที่บ้านแม่ยางห้า อำเภอสะเมิง เชียงใหม่ เป็นต้น กับการสร้างระบบตลาดกลาง ที่ทางหน่วยงานได้จัดพื้นที่ให้กับสมาชิกคริสตจักรได้นำผลผลิตมาจำหน่าย เช่น ลีนจี้ อาโวคาโด สตอเบอร์รี่ ที่อาคารสภาคริสตจักรในประเทศไทยสำนักงาน เชียงใหม่ หรือการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์ น้ำผึ้ง มะเดื่ออิสราเอล ข้าวกล้อง เป็นการช่วยให้สมาชิกได้เพิ่มช่องทางจำหน่ายผลผลิตของตนเองในแต่ละฤดูกาล รวมถึงการนำสินค้าของคริสตจักรชุมชนไปจัดจำหน่ายสินค้าที่เมืองทองธานี ทำให้เกิดเครือข่ายการตลาดของคริสตจักรกับนักธุรกิจกลุ่มอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 14 การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ผู้ทุกข์ยาก ผู้ถูกทอดทิ้ง และผู้ประสบภัยพิบัติ งานหลักที่ดำเนินการ รวม 1 ภารกิจ คือ การส่งเสริมการป้องกันและช่วยเหลือภัยพิบัติ

กิจกรรมที่ดำเนินการ คือ การอบรมเสริมสร้างทักษะผู้นำคริสตจักร ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และการเตรียมความพร้อม ทักษะการป้องกัน และช่วยเหลือภัยพิบัติให้กับผู้นำคริสตจักรในสังกัด คริสตจักรภาคที่ 1 , 2, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 19, รวมจำนวน 69 คน ขณะเดียวกันก็ยังได้ทำการประสานงานในระดับต่างๆ และช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ของสภาคริสตจักรในประเทศไทย เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม พายุลูกเห็บ หรือแผ่นดินไหว ที่สร้างความเสียหายแก่บ้านพักอาศัย หรือพืชสวนไร่นา แก่สมาชิกและคริสตจักรท้องถิ่น และเมื่อกรณีน้ำท่วมใหญ่ทั่วประเทศ ทางหน่วยงานได้จัดถุงยังชีพ การจัดเตรียมข้าวสาร อาหารแห้ง เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยใน เชียงใหม่ ภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลาง การจัดแสดงดนตรีการกุศล เพื่อระดมทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 15 การพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งานหลักที่ดำเนินการ คือ การส่งเสริมให้มีสิทธิในการจัดการป่าไม้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรม คือ

(1) การให้ความรู้การจัดการพื้นที่ตามแบบวัฒนธรรมชุมชน ในที่นี้ คือ การจัดทำแผนที่ชุมชน (Community Maps) โดยมีคริสตจักรท้องถิ่นที่จัดทำแผนที่ชุมชนของตนเองแล้ว จำนวน 20 แห่ง คริสตจักรที่อยู่ในระหว่างการจัดทำแผนที่ชุมชน จำนวน 22 แห่ง คริสตจักรที่อยู่ในขั้นตอนการรับรองทางกฎหมาย จำนวน 3 แห่ง ทั้งนี้ยังได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาการถูกละเมิดสิทธิในที่ดินที่ทำกินของสมาชิกในคริสตจักรภาคที่ 7 เขตม้ง คริสตจักรภาคที่ 10 คริสตจักรภาคที่ 16 คริสตจักรภาคที่ 18 และคริสตจักรภาคที่ 19 ผ่านการใช้เครื่องมือแผนที่ชุมชน

(2) การอบรมสัมมนาให้ความรู้การจัดการสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการปลูกป่า ปลูกต้นไม้ การเก็บ การแยก การรีไซเคิลขยะ ในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งได้ดำเนินการเป็นระยะต่อเนื่อง ผ่านวันรณรงค์สำคัญๆ ของประเทศ หรือของสากล เช่น วันสิ่งแวดล้อมไทย วันสิ่งแวดล้อมโลก วันคาร์ฟรีเดย์ เป็นต้น รวมถึงการทำงานระดับเครือข่ายสิ่งแวดล้อม เช่น เครือข่ายด้านโลกร้อน

ภารกิจสนับสนุน 1 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 12 พัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งในหน่วยงานและในคริสตจักรท้องถิ่น งานหลักที่ดำเนินการ รวม 3 ภารกิจ คือ

(1) งานส่งเสริมศักยภาพพัฒนาผู้นำคริสตจักรท้องถิ่น ผ่านกระบวนการฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน ในเรื่องเกษตรกรรมทางเลือก, การต่อยอดพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์, การเรียนรู้กฎหมายและกระบวนการสถานะบุคคล, การจัดการป่าไม้ที่ดินของชุมชน, การป้องกันภัยพิบัติ เป็นต้น ทั้งนี้มีผู้นำในคริสตจักรที่เป็นแกนนำถ่ายทอดความรู้ในชุมชนได้อย่างน้อยจำนวน 120 คน

(2) การสนับสนุน ข้อมูล ข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชน ผ่านการจัดทำแผ่นพับ โปสเตอร์ หนังสือคู่มือ ในเรื่องที่สำคัญ เช่น การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ, โครงการให้สถานะแก่คนไทย, ประกาศกระทรวง มหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ขณะเดียวกันยังมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลพันธกิจหน่วยงานผ่านเฟซบุ๊ก ชาวคริสตจักร ชาวฟ้าใหม่ พบส.

(3) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรหน่วยงาน ผ่านการอบรม สัมมนา หรือประชุมวิชาการต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงาน ที่สำคัญ ได้แก่ การสัมมนาคริสตจักรกับการระบบป้องกันแก้ไขภัยพิบัติ ที่ประเทศฟิลิปปินส์ , การสัมมนาแรงงานข้ามชาติ กับบทบาทคริสตจักร ที่ประเทศศรีลังกา, การศึกษาดูงานแรงงาน แรงงานอพยพ และการค้ามนุษย์ที่ประเทศพม่า มาเลเซีย, การอบรม การจัดพื้นที่การเกษตรระบบอินทรีย์ ที่จังหวัดชลบุรี, การอบรมและศึกษาดูงานเกษตรธรรมชาติ ที่ประเทศเกาหลี, การศึกษาดูงานพัฒนาและแลกเปลี่ยนองค์กรคู่มือที่ประเทศพม่า

เมื่อมาพิจารณาอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ทั้ง 4 พบว่ามีปัจจัยต่างๆเข้ามาเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของภารกิจ ดังนี้

ปัจจัยภายใน

(1) การขาดข้อมูลระดับพื้นที่ที่เพียงพอต่อการวางแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ โดยเฉพาะเรื่องศักยภาพและความต้องการ ซึ่งเป็นผลมาจากที่หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม มีบุคลากรในการทำงานไม่เพียงพอที่จะดำเนินงานด้านข้อมูลโดยตรง รวมถึงคริสตจักรเองก็มีการกิจอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการเป็นหลักอยู่แล้ว เช่น การประกาศเผยแผ่พระกิตติคุณ การอภิบาล การนมัสการในคริสตจักร ทำให้การเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและบริการสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำงานจึงต้องใช้เวลาและดำเนินการได้ไม่เต็มที่ ทำให้ข้อมูลที่ได้มาจึงไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานได้ที่ทันต่อสถานการณ์

(2) หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม ยังทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในสภาคริสตจักรในประเทศไทยไม่มากพอ โดยเฉพาะหน่วยงานเผยแผ่พระกิตติคุณ , หน่วยงานศิษยาภิบาล , หน่วยงานประทีป ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการทำงานกับคริสตจักรท้องถิ่น รวมทั้งในระดับคริสตจักรภาค เพราะเมื่อหน่วยงาน ต่างๆ ข้างต้นและคริสตจักรภาค เข้าไปทำงานกับคริสตจักรท้องถิ่น ได้เน้นเพียงเรื่องหลักความเชื่อทางศาสนาเป็นสำคัญเท่านั้น แต่ยังไม่เน้นงานด้านพัฒนาและบริการสังคมว่าเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของชุมชน เมื่อนำประเด็นด้านนี้ไปสอดแทรกในการทำงานภายหลังผ่านการทำงานกับศิษยาภิบาล หรือผู้นำคริสตจักรกลุ่มต่างๆ โอกาสที่จะทำให้คริสตจักรท้องถิ่นเข้าใจว่าเป็นภารกิจที่จำกัต้องดำเนินการ จึงเป็นเรื่องยากและต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การทำงาน และมีความนานพอสมควรกว่าจะเห็นผลเป็นรูปธรรม

ปัจจัยภายนอก

(1) สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่บีบคั้นชุมชน เช่น ผลผลิตตกต่ำทำให้รายได้ที่ได้รับน้อย , ความยากจนซ้ำซาก , บริโภคนิยม , ภัยพิบัติที่ชุมชนตั้งรับไม่ทัน , การอพยพย้ายถิ่นเข้าเมืองมาทำหากิน , การสูญเสียที่ดินทำกิน ฯลฯ ทำให้การมุ่งมาทำงานในประเด็นการบริการพัฒนาและสังคมอย่างเต็มที่จึงเป็นไปได้ยาก เพราะมีเรื่องการทำมาหากินเป็นประเด็นที่ต้องใส่ใจและดำเนินการเป็นหลักมากกว่า

(2) นโยบายทางการเมืองของรัฐบาลที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยและอิงกับสถานการณ์ในช่วงนั้นๆ เช่น การประกาศใช้แผนแม่บทป่าไม้ที่มีการอพยพคนออกจากพื้นที่ป่าที่ชุมชนได้อาศัยและทำมาหากินมาก่อน , นโยบายโลกร้อนที่เป็นผลมาจากการทำมาหากินของชาวบ้าน เหล่านี้ส่งผลต่อบริบทการทำงานของหน่วยงานในเชิงประเด็นที่ลงไปทำงานในพื้นที่ที่ยากขึ้น

เพื่อให้การทำงานด้านการพัฒนาและบริการสังคม มีความคมชัดมากยิ่งขึ้น หน่วยงานฯ ได้มีการประเมินสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการทำงานในระยะต่อไปอีก 5 ปีข้างหน้า ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ปรากฏการณ์ El Nino และ La Nina ส่งผลให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเกิดบ่อยครั้งขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง

แผ่นดินไหวและดินโคลนถล่ม ส่งผลกระทบสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกคริสตจักรในชุมชนมากขึ้น จำนวนประชากรที่จะได้รับความเสี่ยงภัยมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการทำมาหากินและเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชนที่ต้องแบกรับความเสี่ยง ตลอดจนความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีความรุนแรงมากขึ้น ดังนั้นชุมชนต้องปรับตัวและตั้งรับให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ที่จะติดตามมาภายหลังจากเกิดภัยพิบัติแล้ว นอกจากนี้ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะทวีความเข้มข้นและเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับภาระในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กระแสการแข่งขันทางการค้า

(2) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลต่อการลดน้อยลงของประชากรวัยแรงงานทำให้ต้องนำเข้าแรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานการณ์อื่นๆ โดยเฉพาะในระดับชุมชน เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ และการขาดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน อาทิ อาชญากรรม โรคระบาด ทำให้จำเป็นที่คริสตจักรท้องถิ่นต้องมีความเข้าใจในเรื่องการย้ายถิ่นข้ามพรมแดนที่ยากจะหลีกเลี่ยงได้

(3) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคอาเซียน เช่น การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นไป และการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศพม่าหลังจากหยุดนิ่งมาเป็นเวลานาน ส่งผลให้เกิดการปรับตัวบนฐานของความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ในฐานะที่ประเทศไทยกับประเทศพม่ามีพรมแดนติดกันหลายพันกิโลเมตร โอกาสที่จะมีการย้ายถิ่นข้ามพรมแดนเพื่อเป็นไปสำหรับการจ้างงานก็จะมีมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนชายแดน ที่จะเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมาตามนโยบายของรัฐบาล เช่น อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก , อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย, อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งจะทำให้มีแรงงานข้ามชาติหลังไหลเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในชุมชนที่คริสตจักรตั้งอยู่มากยิ่งขึ้น

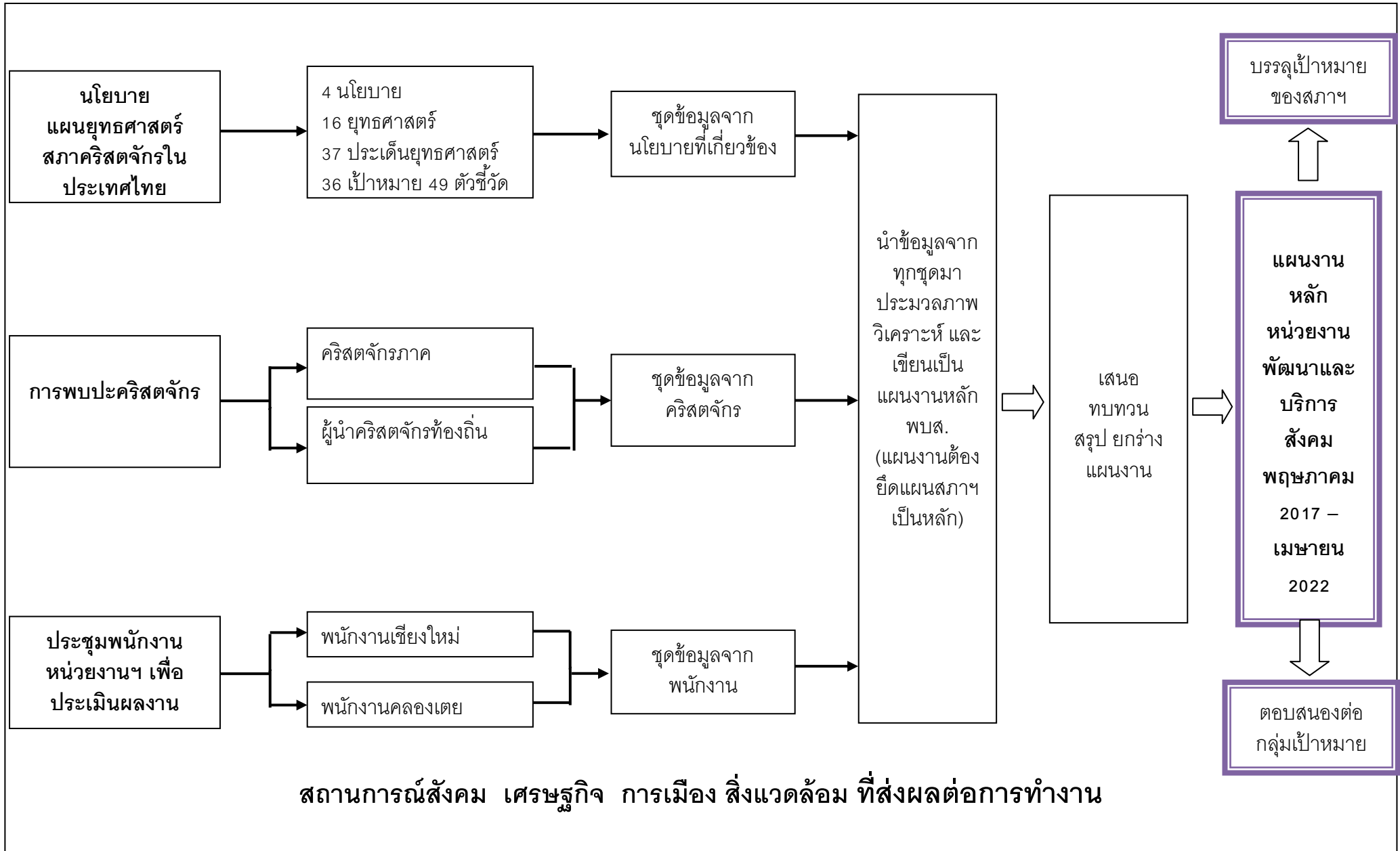
ส่วนที่ 2

แผนงานหน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม สภาคริสตจักรในประเทศไทย

ค.ศ.2017-2021 (1 พฤษภาคม 2017 – 30 เมษายน 2022)

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำงานขององค์กรในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์ของสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันไปสู่อนาคต ตลอดจนการศึกษาข้อมูลนโยบายสภาคริสตจักรในประเทศไทยที่กำหนดงานพัฒนาและบริการสังคม ตามยุทธศาสตร์ที่ 13 เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกคริสตจักรและชุมชน , ยุทธศาสตร์ที่ 14 เรื่องการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ผู้ทุกข์ยาก ผู้ถูกทอดทิ้งและผู้ประสบภัยพิบัติ, ยุทธศาสตร์ที่ 15 เรื่องการพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ 16 เรื่องการเสริมสร้างความเป็นเอกภาพและความร่วมมือการพัฒนา ตลอดจนยุทธศาสตร์ที่ 12 เรื่องพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในฐานะยุทธศาสตร์สนับสนุนการทำงาน เพื่อให้ยุทธศาสตร์หลักทั้ง 4 สามารถดำเนินไปได้ เหล่านี้ได้นำมาเป็นองค์ประกอบในการจัดทำแผนงานหลักหน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม ในระยะ 5 ปีข้างหน้า โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

คริสตจักรท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตัวเองได้ ด้านพันธกิจพัฒนาและบริการสังคมที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ สภาคริสตจักรในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้าง พัฒนาทักษะ ความสามารถของสมาชิกคริสตจักรและชุมชนในการทำพันธกิจพัฒนาและบริการสังคม
2. เพื่อให้คริสตจักรและชุมชนสามารถดำเนินพันธกิจพัฒนาและบริการสังคมที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ สภาคริสตจักรในประเทศไทย
3. เพื่อให้มีพื้นที่คริสตจักรรูปธรรมด้านพัฒนาและบริการสังคมและสามารถขยายผลไปยังชุมชน

เป้าหมาย

1. สมาชิกคริสตจักรและชุมชนได้รับการพัฒนาทักษะ ความสามารถ และนำไปใช้ในการดำเนินพันธกิจการพัฒนาและบริการสังคม ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ สภาคริสตจักรในประเทศไทย
2. สมาชิกคริสตจักรและชุมชน มีความเข้มแข็งในการดำเนินพันธกิจพัฒนาและบริการสังคม
3. คริสตจักรและชุมชนมีความยั่งยืนด้านการพัฒนาและบริการสังคม

พันธกิจ

1. สร้างความรู้ พัฒนาทักษะ ให้กับผู้นำคริสตจักรและชุมชนด้านการพัฒนาและบริการสังคมตามพื้นฐานความเชื่อศรัทธา
2. การกระตุ้น หนุนเสริมและผลักดันให้คริสตจักรและชุมชนทำพันธกิจพัฒนาและบริการสังคม ให้เกิดความยั่งยืนและพึ่งพาตนเอง
3. พัฒนาการบริหารจัดการ งบประมาณ และบุคลากรของหน่วยงานฯ ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพมาตรฐานและธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างผู้นำและสมาชิกคริสตจักร-ชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงทุกระดับในคริสตจักรและชุมชนโดยผ่านกระบวนการ เรียนรู้ที่หลากหลาย ให้สามารถเป็นผู้นำตนเอง ผู้นำทีม ผู้นำองค์การและผู้นำเครือข่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

สนับสนุนให้ผู้ที่ผ่านกระบวนการสร้างผู้นำ สร้างผู้นำรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างพื้นที่รูปธรรม และขยายผล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

จัดกระบวนการ คัดเลือกออกแบบ ปฏิบัติการและติดตามงานในพื้นที่ ด้านสิทธิมนุษยชน การพัฒนา อาชีพ เกษตรกรรมธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อม ศูนย์พัฒนาและบริการคลองเตย การป้องกัน ฟื้นฟู ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

พัฒนาและยกระดับเป็นพื้นที่คริสตจักรให้เป็นพื้นที่รูปธรรมตัวอย่าง ขยายผลไปสู่คริสตจักร ชุมชนอื่น โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การคำนึงถึงบทบาทหญิง-ชาย ความโปร่งใส และสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

การสร้างและประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายการพัฒนาและบริการสังคม ทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

การร่วมพัฒนาแผนงานด้านพัฒนาและบริการสังคมกับคริสตจักรภาคและหน่วยงานทั้งภายในและ ภายนอก สภาคริสตจักรในประเทศไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การจัดทำข้อมูลและสื่อสารสาธารณะ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 3

การรณรงค์ ผลักดัน และติดตามนโยบายระดับสภาคริสตจักรในประเทศไทย และระดับประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4   การบริหารจัดการองค์กร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การสร้างระบบบริหารจัดการองค์กรที่ดีมีประสิทธิภาพตามหลักการธรรมาภิบาลขององค์กร (Good Governance) มีพื้นที่สำหรับการร้องเรียนและการตอบสนอง การใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

ให้คุณค่าและส่งเสริมบทบาทหญิง-ชาย การคุ้มครองเด็ก และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในกระบวนการทำงานทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

การระดมทุนที่หลากหลายสำหรับกิจกรรมโครงการ กับองค์กรแหล่งทุนในและต่างประเทศ

7. ตัวชี้วัด

1. มีผู้นำ แกนนำ เพื่อการพัฒนาที่มีทักษะ ความรู้ในพันธกิจการพัฒนาและบริการสังคมเกิดขึ้นในคริสตจักรและชุมชนอย่างน้อย 400 คน
2. มีพื้นที่คริสตจักรและชุมชนที่เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้เป็นรูปธรรมต้นแบบที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ สภาคริสตจักรในประเทศไทย และขยายผลไปสู่คริสตจักรและชุมชนอื่น
3. องค์กรมีความโปร่งใส ทำงานเป็นทีม บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสภาคริสตจักรในประเทศไทย มีความสัมพันธ์ที่ดี ต่อเนื่องกับ แหล่งทุนและบุคลากรมีทักษะเพียงพอในการทำงาน

8. โครงการแผนงาน

- 8.1. โครงการสิทธิมนุษยชน
- 8.2. โครงการพัฒนาอาชีพ เกษตรกรรมธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อม
- 8.3. โครงการพัฒนาและบริการสังคม ศูนย์พัฒนาและบริการคลองเตย
- 8.4. โครงการป้องกัน ฟื้นฟู ภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- 8.5. โครงการพัฒนาการจัดการและบุคลากรองค์กร

9. การขับเคลื่อนแผนงานหลักสู่การปฏิบัติ

1. ให้ยึดแผนปฏิบัติงานหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี
2. เสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
3. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

10. การติดตามและประเมินผล

1. ยึดระบบการติดตามและประเมินผลของสภาคริสตจักรในประเทศไทย
2. การทบทวนและปรับปรุงแผนงานทุก 2 ปี